

Basın Özeti: Dialrel Projesi Final Toplantısı,15-16 Mart, İstanbul 2010

Bundan sonrası?

Dialrel projesi son toplantısı, Tahsin Yeşildere'nin başkanı olduğu İstanbul Veteriner Hekimler Odası ve diğer Türkiyedeki destekleyicilerin büyük katkısıyla çekici ve büyüleyici İstanbul kentinde 15-16 Mart 2010 da gerçekleşti. Yüzü aşkın Avrupa ulkesi, İsrail, Mısır, Pakistan ve Türkiye'den katılanların katkısıyla yapılan toplantı başarıyla tamamlandı. Her ne kadar 3 yıl süreli projenin son toplantısı olarak planlanmış olmasına rağmen bu etkinlik önemli yeni aktivitelerin başlangıcı olmuş ve ileriye dönük önemli gelişmeler için fırsat teşkil etmiştir “*Şimdi Dialrel projesinin araştırma aktivitelerinin tamamlanmasıyla gerçek bir diyalog başlayabilir, düşüncem odur ki, bizler sorunlarla dolu bir nehrin ortası ndayız, beraberce karşı karşı tarafa geçmek için tüm enerjimizi toplayalım*” (Fransız hahambaşı Bruno Fizson; toplantı tartışmaları ve öneriler bölümü).

Bu toplantının amacı proje bulumlarını iletme kadar dini otoriteler, hükümetler dışı organizasyonlar, endüstri temsilcileri ve diğer Helal ve Koşer ile ilgili gruplar arasında iletişimi arttırmaktı. Amaç iki yönlüydü:

Birincisi, son 3 yılda yapılan araştırmaların sonuçlarının sunulması için olanak sağlanması: Özellikle “Dini hayvan kesimlerinde iyi uygulamalar için öneriler” adlı belge taslağı sunumu yapılarak tartışmaya açıldı ve bu öneriler bir liste halinde en iyi uygulamaların yapılması için sunuldu. Dialrel projesi'nin bir konsorsiyum olduğunu ve herhangi bir yasal nitelikte olmadığını belirtmenin önemi olup, dini kesimlere ayrıcalık tanıyan Avrupa birliği çerçevesi içinde çalıştığını vurgulamak gereklidir. Bu nedenle proje hem şoklamalı ve hem de şoklamasız dini kesim metodlarını değerlendirmeye almaktadır. İkinci olarak, toplantı amaçlarından biri de tartışma yapılabilecek bir ortam yaratıp delegelerin araştırma sonuçları ve öneri taslağı hakkındaki görüşlerini ortaya koymak olmuştur. İki gün süren toplantı zaman zaman sıcak ancak uygarca bir ortamda tartışmalara sahne oldu ve yazılı önerilerin katılımcılar ve danışma kurulu üyeleri tarafından proje başkanına değerlendirilmek üzere gönderilmesi kararıyla sonlandı .

Toplantı proje koordinatörü Cardiff Üniversitesi'nden Mara Miele tarafından yapılan bir açış konuşması ve proje hakkındaki özetleme ile başladı. Ardından proje üyeleri tarafından 3 sunum daha yapıldı. Lill Vramo (SIFO, Norway), Rossella Bottoni (Catholic University, Italy) ve Joerg Luy (Freie Universität Berlin, Germany) Avrupa birliğindeki dini kesimler hakkındaki toplumsal tartışmalar, yasalar ve etik değerlendirme araçları üzerine sunumlar yaptı. Bunların ardından dini kurallar ve gerekler hakkındaki değerlendirmeler Haluk Anıl (Cardiff, Birleşik Krallık) ve Ari

Zivotofsky (İsrail) tarafından iletildi. James Kirkwood (HSA, Birleşik Krallık) ilk oturum başkanlığını yaparak canlı ve saygın bir şekilde süren tartışmaları yönetti. Taxim Hill Otel'in muhteşem manzaralı terasındaki yemekten sonraki oturum Bo Algers (SLU, İsveç) tarafından yönetilerek yeni temalar işlendi: Florence Blackler (IREMAM, Université de la Méditerranée, Fransa) Fransa, Birleşik Krallık, İsrail, Hollanda, Norveç ve Almanya'da yapılan Helal ve Koşer tüketicilerinin tutumu ve görüşlerini kapsayan araştırmaların sunumunu yaptı. John Lever (Cardiff University, Birleşik Krallık) Birleşik Krallık, Fransa, Almanya, Türkiye ve Norveç'teki Helal and Koşer gıda dağıtım zinciri hakkında sunumlarda bulundu; Antonio Velarde (İspanya) ve Haluk Anıl (Cardiff University, Birleşik Krallık) değişik Avrupa ülkelerinde uygulanmakta olan kesim metodları hakkındaki araştırmaları sundu. Ardından hayvan refahı üzerine yapılan canlı tartışmalar bu konudaki uzmanlar, veteriner hekimler ve doktorlara yorum yapma olanağı sağladı. İlk gün toplantısı boğazdaki yemek gezisi ile sonlandı.

İkinci günün sabah oturumu Beniamino Cenci Goga (Perugia University, İtalya) tarafından başlatıldı ve İtalya'daki Müslüman topluluğun görüşlerini belirterek kesimhanelerin yapısının hayvan kesimi ve personel güvenliğini nasıl olumsuz yönde etkilediğini gösterdi.

Karen von Holleben (BSI Schwarzenbek, Germany), Antonio Velarde (IRTA, Spain) ve Haluk Anıl (Cardiff University, Birleşik Krallık) projenin bilimsel yönlerini ve Avrupa ve Türkiye'de yapılan kesimhane ziyaretleri bulgularını gösterdi. Ayrıca, aynı araştırmacılar hayvan refahını iyileştirmek amaçlı ön taslak belgedeki önerileri de oturuma sundu. Bu oturumu yöneten Claudia Terlouw'un (INRA, France) çok sayıda soru, öneri ve yanıtlara rağmen tartışmaları süre limiti içinde tutabilmesi nedeniyle kutlanması gerekiyor. Danışma kurulunun bazı üyeleri (Bruno Fison, Başhaham, Fransa; Ahmet Yazıcı, European Halal Certification EHZ Almanya; Nancy De Briyne, FVE; Zeev Noga, UECEBV, Cees Vermeeren, AVEC; Michel Courat, Eurogroup for Animals) öneri belgesi üzerindeki görüşlerini bildirdiler. Üyelerin hepsi proje sonuçlarına büyük ilgi gösterirken tartışmalara katkıda bulundular, değişik dini kurallara vurgu yapılırken hayvan refahını iyileştirmek için yapılması gerekenleri ve stratejileri belirttiler. Öğleden sonraki oturum James Kirkwood başkanlığında açık tartışmaya ayrıldı ve seçkin bir şekilde yönetildi. Danışma kurulu üyelerinin birçoğu et ürünleri pazarlanmasında tüketicilerin ve toplumun dini kesimler ve sertifikalar hakkında daha şeffaf ve doğru bilgilendirilmesi gerektiğini vurguladılar.

Toplantı sona ererken Denis Simonin (DG-SANCO) yorumlu konuşmasında Dialrel projesini yürütenleri çalışmalarını ve proje sonuçları için kutladı. Toplantı sona ererken koordinatör Mara Miele Dialrel projesi tarafından hazırlanan öneri belgesiyle ilgili görüşlerin (<http://www.dialrel.eu/dialrel-results>)

) proje sitesine gönderilmesi için davette bulundu. Davetin amacının belgenin gerekli görüldüğü takdirde öneriler yönünde değiştirilmesi olduğu belirtildi. Mara Miele aynı zamanda ileriye dönük planları özetleyerek baharda yapılacak toplantı hakkında bilgi verdi.

Dialrel hakkında ek bilgi

DIALREL Avrupa Birliği tarafından desteklenen bir projedir (N°: FP6-2005-FOOD-4-C). Cardiff Üniversitesi'nden Dr Mara Miele tarafından koordine edilen proje 11 Avrupa ülkesi, Türkiye, İsrail ve Mısır'dan katılımıyla gerçekleşmiştir, Projenin amacı dini ve batı'da uygulanan hayvan kesimlerinin en iyi şartlarda yapılması ve ilgili otorite ve gruplar arasında Helal ve Koşer pazarları için sertifikaların hazırlığı için iletişim sağlanması olmaktadır (www.dialrel.eu).

Avrupa Birliği ülkelerindeki hayvan kesimleri uygulamaları büyük değişiklikler göstermekte olup (hem yasal ve hem de pratik uygulamalar açısından),yeni çıkan EU reg. 1099/2009'un 2013 de tam yürürlüğe girerken her ülkede tek tip uygulamaları sağlamak için güçlüklerle karşılaşacağı açıktır. Ayrıca, dini hayvan kesimleri hayvan refahı, dini özgürlükler ve ulusal bağımsızlıklar konularını içeren karışık bir konu teşkil etmektedir. Son yıllarda özellikle helal gıdaların Avrupa ve diğer ülkelerde öne çıkması konunun genel tartışmaları özellikle sertifikaların çıkartılması yönünde artırdığı bir gerçektir.. Ancak, istatistiki rakamlar yetersiz olduğu için Dialrel projesi'nin amaçlarından biri Helal ve Koşer kesimlerinin yönetmelikleri ve pratik uygulamaları, üretim ve dağıtım zincirleri ile tüketici istekleri hakkında bilgi toplayıp değerlendirmek olmaktadır .

Dialrel projesi yukarıdaki bilgileri toplarken dini, veteriner otoriteler ve diğer üretim ve dağıtımla ilgili grupların arasındaki iletişimi teşvik ederek hayvan refahını arttırmak için çalışmalar yapmak amaçındadır.

Dialrel projesi 5 çalışma paketinden oluşmaktadır: Birincisi yasalar, dini kurallar ve bilimsel olarak ortaya konan sorunları değerlendirmektir. İkinci paket Helal ve Koşer uygulamaların şimdiki durumunu bilgi toplayıp, gözleyerek ve analize ederek değerlendirmek olacaktır. Üçüncü paket Helal ve Koşer ürünlerle ilgili tüketici istek ve sorunlarını, dördüncüsü ise genel anlamda toplumun aynı konulardaki endişeleri ile bilgisini analiz edip değerlendirmek olmaktadır. Sonuncu paket ise iletişimi sağlamak ve arttırmak için çalışmalarda bulunup yöntemler üretmekle ilgilidir. Bu anlamda ilgili kurum ve grupları temsilen bir Danışma grubu oluşturulmuştur.